

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs II. Vtrum filius Dei assumpserit personam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Obi. 1.

Contra eandem concl. argum. Vafq. Diuina personalitas terminans alienam naturam subrogatur in locum substantiæ creatæ; ergo illa sola natura quæ ex se habet propriam substantiã, hoc genere vnionis vniri potest diuinæ personæ: at forma accidentalis ex se non habet substantiam; ergo assumi non potest à Verbo diuino etiam separata à subiecto media substantia & suppositualitate increata in vnitate hypostasialis: alio autem modo vniri posse affirmare non licet, nisi firmo aliquo supposito fundamento.

Sol.

Resp. antecedens verum esse loquendo de substantia conueniente naturæ creatæ, siuè ex se, id est naturaliter, siuè alio modo, puta ex separatione à subiecto facta miraculosè; nam vtramque substantiam potest supplere diuina personalitas; & in hoc sensu admissio antecedente negatur consequentia, quæ loquitur de sola substantia rei naturaliter conueniente, & ita ruit totum argumentum.

Obi. 2. concl.

CONTRA secundam concl. argum. Aluarez. Substantia Verbi; quia est infinitæ virtutis & continet eminenter omnem substantiam creatam, potest immediatè terminare, & de facto terminat naturam humanam communicando illi propriam personalitatem; ergo similiter existentia diuina; cum contineat eminenter omnem existentiam & inexistentiam creatam, poterit immediatè supplere inexistentiam accidentis, & dependentiam quam habet à substantia creatâ, & illud immediatè terminare; ita vt accidens immediatè & formaliter existat per existentiam diuinam. Resp. personalitatem diuinam non ob eam solam, vt integram causam terminare naturam creatâ; quia est infinitæ virtutis, & continet eminenter omnem substantiam creatam: sed hoc etiam addendum est, quod terminare & perficere naturam nullam dicit imperfectionem in ipsa personalitate; quia nullam dicit causalitatem formalem & multò minus materialem. Existentia verò diuinæ personæ; quamuis sit infinitæ virtutis & contineat eminenter omnem creatam existentiam & inexistentiam: nõ potest tñ creatam naturam absq; maxima imperfectione immediatè terminare; quia non alio modo potest naturam immediatè terminare, quàm illam actuando & informando, vt eius vltima actualitas.

Solus.

ARTICVLVS II.

Virum filius Dei assumpsit personam.

Locis av. sequi notatis.

Cap. 11.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod filius Dei assumpsit personam. Dicit enim Damas. in tertio lib. quod filius Dei assumpsit humanam naturam in atomo, id est in individuo. Sed individuum rationalis natura est persona: vt patet per Boet. in lib. de Duâ. natur. Ergo filius Dei, personam assumpsit.

Lib. 3. c. 6.

Præterea, Damas. dicit, quod filius Dei assumpsit eam, que in natura nostra plantauit. Plantauit autem ibi personalitatem. Ergo filius Dei assumpsit personam.

Præterea, Nihil consumitur, nisi quod est. Sed Innocentius tertius dicit in quadam Decret. quod persona Dei consumpsit personam hominis. Ergo videtur, quod persona hominis fuerit prius assumpta.

Cap. 2. to. 3.

Sed contra est, quod August. dicit in lib. de fide ad Pe. quod Deus naturam hominis assumpsit, non personam.

Respondeo dicendum, quod aliquid dicitur assumi

A ex eo, quod ad aliquid sumitur. Vnde illud, quod assumitur, oportet præintelligi assumptioni; sicut illud, quod mouetur localiter, præintelligitur ipsi motui. Persona autem non præintelligitur in humana natura assumptioni, sed magis se habet vt terminus assumptionis, vt supra dictum est. Si enim præintelligeretur, vel oporteret, quod corrumpereetur: & sic frustra esset assumpta, vel quod remaneret post vnionem: & sic essent due persona, vna assumens, & alia assumpta. Quod est erroneum, vt supra ostensum est: Vnde relinquitur, quod nullo modo filius Dei assumpsit humanam personam.

Ad primum ergo dicendum, quod naturam humanam assumpsit Filius in atomo, id est in individuo: quod non est aliud à supposito increato, quod est persona filij Dei. Vnde non sequitur, quod persona sit assumpta.

Ad secundum dicendum, quod natura assumpta nõ deest propria personalitas propter defectum alicuius, quod ad perfectionem humane nature pertineat: sed propter additionem alicuius, quod est supra humanam naturam: quod est vno ad diuinam personam.

Ad tertium dicendum, quod consumptio ibi non importat destructionem alicuius, quod prius fuerat, sed impeditiõnem eius, quod aliter esse posset. Si enim humana natura non esset assumpta à diuina persona, natura humana propriam personalitatem haberet: & pro tanto dicitur persona consumpsisse personam, licet improprie: quia persona diuina sua vnione impedit, ne humana natura propriam personalitatem haberet.

Sensus quasi.

CUM SINT tres modi, quibus intelligi potest Filium Dei assumere personam, primo proprie & formaliter; quod esset si personalitas ipsa creata ad vnitatem increatæ personalitatis assumeretur: Secundo minus proprie & concomitanter; quo modo diceretur assumi, si natura assumeretur manente propria personalitate. Tertio valde improprie; vt si natura assumeretur destructa, quam prius habebat, personalitate: Tunc enim diceretur assumi persona tanquam terminus à quo; sicut dicitur panis & vinum consecrari, tanquam materia ex qua fit transubstantiatio. Et hos omnes sensus videtur intendere S. D. & iuxta singulos in articulo respondere.

Forma Textus.

CONCL. est: Nullo modo filius Dei assumpsit humanam personam. Probat: Illud quod assumitur oportet præintelligi assumptioni: at persona non præintelligitur in humana natura assumptioni, sed potius se habet vt terminus assumptionis; ergo. Maior probatur; quia aliquid dicitur assumi ex eo, quod ad aliquid sumitur, & manifestatur exemplo; Quia quod mouetur localiter præintelligitur ipsi motui. Minor verò probatur dicendo ad inconueniens: quia si persona præintelligeretur assumptioni, vel oporteret vt corrumpereetur, vel vt remaneret post vnionem: at vtrumque est absurdum; ergo. Probat hæc propositio; quia si corrumpereetur frustra esset assumpta; si autem remaneret post vnionem essent due persona, vna assumens & alia assumpta, quod est erroneum; ergo.

Expõ-

Expositio Textus.

Propositio
a quo dubita-
tiones &
breuiter ta-
gnatur au-
indicantur
eorum solu-
tiones.
Prima Du-
bitatio.

DOCTRINAM praesentis articuli ta in corpore quam in responfionibus ad argumen-
ta declarant expositores varijs propositis dubi-
tationibus, quibus pro suo quisque iudicio niti-
tur fatisfacere: sunt autem octo.

PRIMA & omnium maxima est: *An & quomo-
do distinguantur in qualibet creatura substantia ta cor-
porea qua incorporea supposita a natura, & substantia
ab existentia?* de qua latissime differuimus 1. p. q. 50.
a. 2. Contr. 3. quibus adde ea, quae diximus in ea-
dem 1. p. q. 30. a. 4. & ea quae breuiter ac erudite
scribit Aluar. in sua disp. 23.

**2. Dubita-
tio.** **SECUNDA** est: *An natura propria substantia
terminata possit assumi?* quam hic versant Suarez
disp. 14. sect. 1. Vasquez disp. 33. Aluar. disp. 26. &
Val. quest. praeced. a. 6. Vbi contra recentiores id
fieri non posse defendimus.

3. Dubit. **TERTIA** est: *An humana Christi natura incli-
netur in propriam personalitatem?* quae propter
Vasq. Cai. & alij recentioribus D. Thom. dis-
cipulis aduersum erit examinanda.

4. Dubit. **QUARTA** est: *Quomodo persona diuina impe-
dierit naturam humanam a personalitate propria,
quae coincidit cum ea quae: An sit aliqua causalita-
tas in humana natura respectu proprio personalitatis?*
Cui responder Vasquez disp. 34. cap. 4. num. 15.
dicens, personalitatem non produci ab ipsa na-
tura, neque ab ea formaliter promanare, sed ef-
se tantum eius subiectum & materiam recipien-
tem, eo quod Deus producens vel conseruans
naturam, aut causa creata generans ipsam natu-
ram sit causa sufficiens personalitatis, sicut etia
est causa sufficiens existentiae. Quam opinionem
Aluar. disp. 24. tribuit Med. sed immerito: is e-
nim dubio 2. perspicue docet generans per natu-
ram & essentiam rei generat, tanquam per prin-
cipium & causam producere personalitatem, quae
est terminus ipsius naturae & essentiae, eo ferè
modo quo generans per naturam & essentiam
rei generat, tanquam per principium quod pro-
ducit propriam passionem per simplicem qua-
dam emanationem &c.

Sed veritas est, naturam respectu propriae per-
sonalitatis duplicem habere causalitatem: *Primo*
materialelem quatenus eam recipit tanquam sui
perfectionem & complementum, ab ea tamen
realiter distinctum; quia naturam complet, non
vt praecise natura est seu in esse naturae, sed vt in
esse personali constituitur; sicut materia com-
pletur per formam, non vt praecise materia est,
hac enim rationem habet ex sui natura; sed ideo
completur quia per eam in esse completo sui to-
tius, tanquam pars eius in actu constituitur. *Se-
cundo* causalitatem etiam formalem seu principij
formalis habet natura respectu suae personalita-
tis, tanquam effectus eius secundarij. Primus e-
nim effectus naturae est dare esse essentiae com-
posito. Secundus autem effectus est substantia.
Qui duo effectus vna & eadem efficientis seu ge-
nerantis operatione, & in eodem instanti tem-
poris licet non naturae, producantur: generans
enim seu producens substantiam compositam
vna & eadem intentione & operatione perfecta
producit essentiam substantiam & esse, ita vt
nunquam intelligatur agentis operatio com-
pleta, nisi postquam fuerit natura subsistens
& actu existens in rerum natura. Ex qui-
bus patet, falsam esse Vasquezij consequen-
tiam ex fundamento nobis & illi communi
deductam. Cum autem dicimus naturam esse

Vasquezij
solutio.

A causam materialelem personalitatis: ac proinde
personalitatem habere causalitatem quandam
formalem respectu naturae: de tali personali-
tate scilicet creata, cui materialiter & quasi
per accidens est annexa dicta causalitas, ser-
mo est; nam si de personalitate vel substenta
vt sic loquamur, nullam habet respectu
naturae causalitatem, sed terminus purus est
vt saepe diximus. Reliqua ad hanc materiam
pertinentia, vide apud Cai. Med. & Aluar. locis
superius allegatis.

QUINTA Dubitatio est: *An si Verbum dimittit-
teret humanitatem, ad eam absque noua actione per-
sonalitas sequeretur?* Hanc tertio loco proponit
& erudite soluit Medina: & patet eius solutio
ex ijs, quae pro dubitationis praecedentis solu-
tione notata sunt: *Quemadmodum enim lapis
fursum genitus ac detentus remoto prohibente
mouetur per se deorsum a generante eadem ac-
tione, qua lapidem in esse produxit: sic hu-
mana Christi natura Spiritus sancti virtute, coo-
perante Virgine matre genita, & priusquam
propriae personalitatis acciperet complemen-
tum, a Verbo praeventa & illi personaliter v-
nita, si remoto personalis illius vnionis vincu-
lo dimitteretur, vt praecedentis generationis
ad naturale suum complementum & terminum
properatis seipsam statim in propriam persona-
litatem explicaret.*

SEXTA Dubitatio est: *An Christus Dominus sit
humana persona eiusdem rationis cum alijs personis
humanis?* Cuius plana ac vera solutio est, eius-
dem esse rationis & speciei; quia specifica ra-
tionis vnitas ex vnitate specifica naturae, non
autem suppositi, pensanda est, vt bene probat
& declarat Medina in vltima sua Dubita-
tione.

SEPTIMA Dubitatio est: *An singula totius na-
turae partes propriam habeant substantiam, sicut &
ipsa tota natura?* Cui dubitationi Vasq. disp. 32.
negatiue respondet, & pluribus argumentis op-
positam Suarezij confutat opinionem & eius om-
nia diluit argumenta.

VLTIMA Dubitatio est: *An per Dei poten-
tiam absolutam possit aliqua substantia creata subsi-
stere sine substantia propria vel aliena?* quam bre-
uiter absoluit Aluar. disp. 25. sequens probabilem
sententiam Scoti & Cai. dicentis se nullam
videre rationem impossibilitatis, quare scilicet
non possit Deus naturam absque omni persona-
litate conseruare: cum actu tamen essendi mira-
culosè. Cuius tamen opposita sententia non mi-
nus videtur esse probabilis; quia non minus ad
naturam substantiae singularem positam extra
causas suas sequitur naturaliter ac necessariò
complementum & terminus, qui est substantia,
quam ad lineam in esse productam sequatur
punctus vt eius terminus, & quam ad corpus se-
quatur figura, & ad fundamentum relatio posito
termino, & ad hominem risibile: certum
est autem contradictionem implicare lineam
esse sine puncto, corpus sine figura, funda-
mentum sine relatione posito termino, & se-
cundum Caietanum subiectum esse sine pro-
pria passione; igitur etiam contradictio est
esse naturam substantialem sine substantia.
Probatur consequentia; quia non minus intima
est substantia naturae substantiali, quam
punctus lineae, figura corpori, & passio pro-
pria suo subiecto; cum substantia ad genus
substantialis naturae pertineat, & sit eius pro-
prium & vltimum complementum. Et con-
firmatur; quia sicut subsistere prout distin-

guitur contra inherere, conuenit substantiæ ex hoc ipso, quod non est inherens subiecto sicut accidens, ita subsistere prout distinguitur contra inexistere sicut pars in toto, conuenit substantiæ ex hoc ipso, quod est quoddam totum & nullius est actus pars; igitur implicat contradictionem naturam aliquam substantialem, quæ nullius sit actus pars existere, & propria carere substantia.

CONTROVERSIA VNICA.

An humana Christi natura habeat inclinationem seu appetitum naturalem ad propriam personalitatem?

Sententia Doctorum.

VASQ. disp. 34. opinionem sequitur affirmantem, quam innominatis quibusdam authoribus tribuit Cai. qui contrariam tuetur sententiam, quam sequuntur Med. dub. 2. & Aluar. & spuar. 27. & videtur esse iam communis opinio.

Resolutio Naturalem appetitum dupliciter posse considerari, scilicet secundum rationem actus primi, & secundum rationem actus secundi.

SUPPOSITIS septem illis differentijs, quas in 1. p. q. 19. art. 1. constituimus inter appetitum naturalem & animalem; quatenus hoc vocabulo comprehenditur etiam appetitus intellectualius, Notandum est primum, naturalem appetitum dupliciter posse considerari: Vno modo, quatenus rationem seu modum habet actus primi: & hoc modo nihil aliud est quam ipsa rei natura vel etiam potentia secundum se considerata, & ut nondum actualiter tendens in assecutionem boni; sed quasi habitualiter tantum & in actu primo in illud inclinata: Alio modo potest idem appetitus considerari per modum actus secundi, prout scilicet iam actu tendit in assecutionem proprii boni: & hoc modo non est idem omnino formaliter cum ipsa rei natura vel potentia; sed est illius quasi actus secundus & operatio. Verbi gratia, grauitas lapidis est appetitus & inclinatio quædam lapidis naturalis in locum deorsum; grauitate autem idem est appetitus per modum actus secundi: & quia locus sursum non est lapidi connaturalis; sed violenter in eo detinetur; ideo lapis sursum detentus per grauitatem veluti actualem appetitum, non solum inclinatur per modum actus primi in locum deorsum, vt in bonum suum, sed etiam actu grauitando nititur vim prohibentis eius descensum euincere. E contra verò quamuis intellectus Deum videntis secundum se consideratus inclinatur appetitu naturali in omne verum; quia suapte natura tendit in verum naturaliter ab eo cognoscibile: hæc tamen inclinatio non inest ei, nisi per modum actus primi; quia diuina essentia clarè visâ continet eminenter omne verum naturaliter ab intellectu cognoscibile; & ideo nullam habet intellectus Deum videns actualem inclinationem seu tendentiam in tale verum per modum actus secundi, satiatio iam plene intellectus appetitu naturali in vno perfectissimo visionis actu. Quemadmodum si materiæ Deus formam imprimeret, quæ formas omnes virtualiter contineret, nullam aliam in actu secundo aut quasi secundo formam appeteret, licet eandem semper materiæ naturam & singularum formarum capacitatem retineret; quæ veluti in actu primo dici posset eas appeteret & in eas inclinari. Sic autem rationabiliter distingui posse naturalem appetitum patet ex simili distinctione Vasq. in allegata disp. 34. c. 2. dicentis, potentiam naturalem hoc ipso, quod caret suo actu & perfectione, ad ipsam comparari metaphoricè

A per modum desiderij & appetitus; cum autem illam habet comparari ad eam per modum delectationis: constat autem desiderium & delectationem in propria significatione actus esse animalis appetitus elicitos: similiter itaque distinguui poterunt in appetitu naturali modus actus primi & modus actus secundi, sicut in appetitu animali distinguuntur actus primus & actus secundus cum præsertim distinctio hæc ipsius appetitus naturæ congruat, vt ostendimus.

Secundo sciendum est, dupliciter aliquid eminenter in altero contineri: Vno modo completè & perfectè. Illud tantum hoc modo continetur in alio quod secundum omnia ad eius esse pertinentia potest ab eo causari: quo modo res omnes à Deo creatæ & ab eo creati possibiles in Deo continenter eminenter; quoniam ab eo solo qui est ipsum esse per essentiam, produci possunt, tam spiritualia secūdum simplicem eorum naturam, quam materialia quo ad eorum compositam naturam & partes eam intrinsicè componentes, scilicet materiam & formam: Alio modo continetur aliquid in altero eminenter sed incompletè & imperfectè: quo modo in rebus creatis ea, quæ sunt inferioris ordinis aut gradus, continentur in ijs quæ sunt altioris ordinis siue gradus, prout explicauimus in 1. p. q. 57. a. 1. & 2. q. 55. a. 1. Et hoc modo diximus in allegata q. 57. a. 1. in rationali natura contineri vegetatiuam & sentitiuam respectu animæ rationalis.

Tertio recolendum est, quod supra diximus, nimirum naturam esse principium formale suæ propriæ subsistentiæ vel personalitatis. Quod etiam probat Aluar. in alleg. disp. 27.

Quarto notandum est ex Cai. humanam Christi naturam dupliciter posse considerari: Vno modo secundum se siue præcisâ diuina personalitate cui actu coniuncta est, & sub hac ratione naturalis illi conuenit appetitus propriæ personalitatis, non solum ad modum actus primi sed etiam ad modum actus secundi, quia scilicet illum haberet non solum per modum actus primi, secundum quem non potest ab ea separari; sed etiam per modum actus secundi, nisi præuenta fuisset à diuina personalitate. Et quoniam humanitas Christi in assumptione consideratur secundum se, & ut nondum vnita Verbo; quia id quod assumitur vt ait S. D. præintelligitur assumptioni; ideo in illo priori intelligitur, vt inclinata naturaliter vtroque modo in propriam personalitatem; ac prout rectè est illa locutio D. Th. hic ad 3. Persona diuina sua vnione impediuit, ne humana natura propriam personalitatem haberet; vt hic etiam aduertit Cai. quia scilicet per impedimentum in præterito denotatur inclinatio naturalis conueniens humanitati secundum se: cui tamen ex tali impedimento nulla vis inferitur, ita vt violenta sit assumptio actiue aut passiue sumpta; quoniam actio assumendi non solum est impeditiua propriæ personalitatis, sed etiam excellenter consummatiua naturalis appetitionis eiusdem propriæ personalitatis; cum præsertim passum, quod est humana Christi natura, vim conferat obedientiæ huic actioni, quæ nomine assumptionis significatur: Alio modo potest humana Christi natura considerari, prout actu vnita est hypostaticè diuinæ personæ: & ita naturalem quidem habet inclinationem ad modum actus primi; quoniam hæc est ordo transcendens, qui est ipsa humanitatis essentia, vt suo complemento & naturali termino coaptata seu per naturalem capacitatem proportionata,

Humana. Verbo habere inclinationem naturalem ad modum actus primi propriam personalitatem, non autem ad modum actus secundi.

nata, quæ coaptatio capacitas & proportio cùm ad quidditatem pertinet humanitatis, impossibile est vt per assumptionem ad diuinam personalitatem ab ea separaretur: non tamen in ea remanet inclinatio per modum actus secundi ad propriam suam personalitatem, quod probat optimè Caiet. hoc argumento: Si potentia naturalis perficiatur per aliquid perfectius continens quidquid est in eo, ad quodd naturaliter inclinatur, non inclinatur amplius in illud: at potentia naturalis humanitatis ad terminari propria personalitate perficitur in Christo diuina personalitate, tanquam termino excellenter in se & in terminando continente quidquid. habet creata personalitas; ergò appetitus naturalis humanitatis Christi assumptæ ad personalitatem diuinam per eam habitam satiatur & consummatè perficitur; ac proinde quiescit absque appetitu cuiuscunque alterius personalitatis. Maior probatur; Quia naturalis appetitus satiatur ex perfectiori continente illud, ad quod naturaliter tendebat; ergò. Probatur hoc antecedens; quia non minus est satiatus appetitus ex acquisitione illius perfectionis, quam fuisset satiatus ex acquisitione illius imperfecti, ad quod naturaliter tendebat; at si acquisiuisset illud imperfectum, ad quod tendebat, iam fuisset expletis appetitus, nec amplius appeteret sed quiesceret in illo absque alterius appetitu; ergò si ponitur acquisiuisse illud, in quo continetur, quicquid in alio est, quiescet in illo absque alterius appetitu. Minor verò principalis argumenti probatur; quia persona diuina est infinita & in essendo & in terminando.

Vsq. resp. Sed resp. Vasq. negando maiorem; ad cuius probationem negat Antecedens & ad eius probationem negat Maiorem; quoniam (inquit) appetitus naturalis solum conuenit potentie naturali ad naturalem formam, quæ est naturalis eius perfectio; & ideò appetitui naturali potentie naturalis adæquatè respondet forma naturalis; ad supernaturalem autem formam nequit esse appetitus naturalis; quia neque potentia naturalis esse potest. Reddit autem rationem Vasq. negationis dictarum propositionum ex differentia inter appetitum elicatum & appetitum naturalem; quoniam appetitus elicatus sequitur cognitionem, quæ mutatur ex possessione rei perfectioris, & ideò mutatur etiam appetitus; at naturalis appetitus nullam sequitur cognitionem; ideò &c.

Constatio Sed hac responsio non diluit argumentum, cuius vis in hoc posita est, quod appetitus naturalis oritur ex potentia, quatenus propria caret perfectione sibi debita, qua capacitas eius naturalis expletur & satiatur; igitur, si fuerit ea capacitas altioris ordinis perfectione plenè satiata, nullus erit amplius in ea potentia naturalis appetitus per modum actus secundi, licet in ea remaneat per modum actus primi. Et hoc solum infert ea differentia, quam ex communi Philosophorum doctrina Vasq. assignat inter appetitum elicatum & naturalem. Deinde si non solum per modum actus primi sed etiam per modum actus secundi humanitas Christi inclinaretur in propriam personalitatem, sequeretur eam perpetuò sua naturali inclinatione frustrari, & violenter diuina personalitate subsistere. Probatur consequentia; quia violentum est id, cuius principium est extra passio non conferente vim, id est, resistente per naturalem inclinationem, vt patet in lapide sursum detento, qui grauitando semper resistit; & ideò violenter sursum

A detinetur: Si autem humanitas Christi naturalem haberet inclinationem ad modum actus secundi in propriam personalitatem, resisteret semper diuinæ personalitati, tanquam impedienti propriam & naturalem personalitatem; ergò violenter diuina personalitate subsisteret. Maior est Aristotel. Minor probatur; quoniam hoc ipso, quod humanitas Verbi personalitate terminata inclinatur in propriam, resistit diuinæ personalitati tanquam impedienti, ne possit propria terminari: cùm non possit humanitas vtraque simul personalitate terminari. Hoc argumentum fateretur Vasquez necessario ac euidenter concludere aduersus eos, qui censent propriam personalitatem ab ipsa natura prouenire, tanquam à causa efficienti vel formali: secundum autem opinionem eorum, qui dicunt naturam solum esse subiectum propriæ personalitatis & causam materialem illius, nihil omnino difficultatis habere; quia materia nulla vis inferri potest in eo, quod careat aliqua personalitate seu forma quamuis sibi naturali. Quam opinionem secutus Vasquez ad argumentum respondet negando sequelam. Ad cuius probationem negat minorem; ad cuius probationem negat assumptum, si loquatur de inclinatione per modum principij efficientis aut formalis; si verò sermo sit de inclinatione per modum causæ materialis, negat consequentiam; sed falsam esse opinionem illam cui nititur hæc responsio, patet ex ijs quæ supra diximus pro priori sententia asserente, naturam esse formale principium propriæ suæ personalitatis. Quam etiam optimo argumento confirmat Aluar. in alleg. disp. 27.

PRIMA CONCL. Humanitas vnita Verbo inclinationem habet naturalem ad modum actus primi in propriam personalitatem. Hanc conclusionem probant argumenta Vasquezij; quibus impugnat sententiam Caietani, & probatur etiam à simili; quia voluntas beata, quamuis summi boni fruitione satiatur, & nihil extra Deum actu desideret; eius tamen natura inclinatio quadam est in actu primo in omne bonum, tam in vniuersali, quam in particulari, sibi concupiscendum secundum rectæ rationis iudicium; igitur etiam appetitus humanitatis Christi, quo naturaliter appetit suam propriam personalitatem, licet diuini Verbi personalitate perfecte satiatur, atque ideò per modum actus secundi non inclinatur in propriam personalitatem; in eam tamen semper inclinatur ad modum actus primi; quoniam hic appetitus idem est, quod ipsa humanitatis essentia, vt propria personalitate terminabilis modo dicto; quatenus scilicet ex se vim habet eam naturaliter producendi, quæ per hoc non tollitur, quod humanitas diuina personalitate terminatur, vt patet ex communi Theologorum sententia cum D. Thoma dicentium: Si Verbum assumptam dimitteret humanitatem, propriam naturali consequo statim personalitatem habituram: quod esse nullo modo posset, nisi prædicta naturalis inclinatio ad modum actus primi, & quasi radicaliter, etiam post assumptionem ad vnitatem diuinæ personalitatis in ea maneret.

SECUNDA CONCLVS. Humanitas vnita Verbo non habet inclinationem per modum actus secundi in propriam personalitatem. Hæc conclusio patet ex dictis.

CONTRA secundam conclusionem sunt argumenta quæ referunt & soluunt Caiet. Med. & 2. concl. Aluar. loc. sup. not. Contra eandem concl. argum. Vasquez. Primò: quia inclinatio & appetitus na-

Conclusiones, deductæ, & probatæ.

turalis non elicited alicuius potentia ad suum actum per modum desiderij non est effectus aliquis elicited, sed ipsamet potentia quatenus potest talem actum habere & non habet, sed humana natura, quantumvis consecuta fuerit altioem actum nempe diuinam personalitatem, semper manet cum potentia natia, vt habeat propriam; ergo interim dum illam non habet, etiam si habeat aliam quantumvis perfectiorem, comparabitur cum ea per modum appetentis & desiderantis illam. *Resp.* maiorem esse veram de inclinatione per modum actus primi: falsam autem de inclinatione per modum actus secundi. Hæc enim, licet non sit propriè actus elicited, est tamen propriè actus secundus realiter distinctus à primo; sicut motus deorsum realiter distinguitur à grauitate: vnde admilla minori, non sequitur nisi naturam inclinari naturaliter in propriam personalitatem, per modum appetentis in actu primo.

Sol.

Ob. 2.

Secundò arguitur, quia materia prima etiam adepta forma rationali, quæ est omnium perfectissima, adhuc habet inclinationem & appetitum naturalem ad alias formas, cum tamen habeat formam omnium perfectissimam, quæ eminentiori quadam ratione ceteras in se continet; non quidem alia ratione, nisi quia potentiam habet vt illas habeat, & dum est sub anima rationali, eis priuata est; ergo eadem ratione humanitas dum est in personalitate Verbi, habet appetitum, licet diuina quam habet, sit perfectior; quia priuata est propria: *Resp.* falsam esse partem illam antecedentis, quæ dicit animam rationalem eminentiori quadam ratione ceteras in se formas continere; si de continentia completa sermo sit, vt patet ex notatis in secundo fundamento; negatur consequentia; quia diuina personalitas non incompletè sed completè continet gradum & perfectionem omnem creatæ personalitatis. Alio modo diluit Aluar. hoc argum. sed non videtur eius solutio plenè satisfacere.

Sol.

ARTICVLVS III.

Vtrum persona diuina assumpsit hominem.

3. d. 6. q. 1. a.
2. d. 7. li.
2. d. opus. 1.
c. 21. q. 1.
opus. 3. c. 21. q.
Rom. 1.
le. 8. 3. co. 5.
fn. Et Phil.
2. col. 4. fn.
Cap. 11. 10. 3.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod persona diuina assumpsit hominem. Dicitur enim in Psal. Beatus quem elegisti, & assumpsisti, quod gloss. exponit de Christo, Et August. dicit in lib. de agone Christiano, quod filius Dei hominem assumpsit, & in illo humana per se est.

Præterea, Hoc nomen Homo significat naturam humanam. Sed filius Dei assumpsit humanam naturam. Ergo assumpsit hominem.

Præterea, Filius Dei est homo. Sed non est homo, quem non assumpsit: quia sic esset par ratione Petrus, vel quilibet alius homo. Ergo est homo, quem assumpsit.

Refertur in Calced. act. 1.

Sed contra est autoritas Felicis Papa, & Martyris, que introducit in Ephesyna Synodo. Credimus in Dominum nostrum Iesum Christum de Virgine Maria natum: quia ipse est Dei sempiternus filius, & Verbum: & non homo à Deo assumptus, vt alter sit præter ipsum.

Art. præc.

Respondeo dicendum, quod, sicut supra dictum est, illud quod assumitur, non est terminus Assumptionis, sed assumptioni præintelligitur. Dicitur est autem, quod indiuiduum, in quo assumitur humana natura, non est aliud, quam diuina persona, que est terminus Assumptionis. Hoc autem nomen homo significat humanam naturam, prout nata est in supposito esse: quia, vt dicit Damascenus sicut hoc nomen Deus significat

qu. 3. a. 1. 2.

Lib. 3. c. 4. 4. 11.

eum, qui habet diuinam naturam: ita hoc nomen homo significat eum, qui habet naturam humanam. Et ideo non est propriè dictum, quod filius Dei assumpsit hominem, supponendo (sicut rei veritas se habet) quod in Christo sit tantum vnus suppositum, & vna hypostasis. Sed secundum illos, qui ponunt in Christo duas hypostasies, vel duo supposita, conuenienter, & propriè dici posset, quod filius Dei hominem assumpsisset. Vnde & prima opinio, que ponitur in 6. dist. 3. libr. Sententiarum, concedit hominem esse assumptum: sed illa opinio erronea est, vt supra dictum est.

D. 7. c.

Dist. 6.

q. 2. a. 6.

Ad primum ergo dicendum, quod huiusmodi locutiones non sunt extendende, & tanquam proprie: sed pie sunt exponende, vbicunque à sacris Doctoribus ponuntur: vt dicamus hominem assumptum, quia eius natura est assumpta, & quia assumptio terminata est ad hoc, vt filius Dei sit homo.

Ad secundum dicendum, quod hoc nomen homo significat naturam humanam in concreto, prout scilicet est in aliquo supposito: & ideo, sicut non possumus dicere, quod suppositum sit assumptum, ita non possumus dicere, quod homo sit assumptus.

Ad tertium dicendum, quod filius Dei non est homo, quem assumpsit, sed cuius naturam assumpsit.

Sensus questii.

QVAESTIO hic non est de hac propositione formaliter: Persona diuina assumpsit hominem, in qua homo est prædicatum, sed est questio de re significata nomine hominis: An scilicet assumpta fuerit à Verbo Dei? vt Caiet. aduertit circa resp. ad 2. Cuius rationem affert; quia sub hoc quæsito cadit etiam illud: An homo sit assumptus à filio Dei? Vbi homo ponitur à parte subiecti: est igitur quæstio de re, & non de sola illa propositione. Nec tamen coincidit hæc difficultas cum ea, quæ definita est articulo præcedenti; sed est longè diuersa; quoniam ibi quæsiuit de persona formaliter & præcisè, sicut in articulo primo quæsierat de natura præcisè, & abstractè sumpta: hic autem quærit de natura humana concretè sumpta, prout significatur hoc nomine homo: quo nec sola natura nec sola personalitas; sed natura vt in habente vel suppositum vt habens naturam significatur. Possent etiam dici, quæstionem hic esse de modo loquendi; in re per hoc nomen, homo, significata fundamentum habente: non est igitur hæc quæstio de vocibus, vt arbitratr Valquez dist. 35. in princip. sed de re, vel de modo loquendi in ipsa re fundamentum habente.

Dico quod non est homo, quem assumpsit, sed cuius naturam assumpsit. Sed contra est autoritas Felicis Papa, & Martyris, que introducit in Ephesyna Synodo. Credimus in Dominum nostrum Iesum Christum de Virgine Maria natum: quia ipse est Dei sempiternus filius, & Verbum: & non homo à Deo assumptus, vt alter sit præter ipsum.

Forma Textus.

PRIMA CONCL. Non est propriè dictum quod filius Dei assumpsit hominem, supponendo (sicut rei veritas habet) quod in Christo sit tantum vnus suppositum & vna hypostasis. Probatur: Illud quod assumitur non est terminus assumptionis, sed assumptioni præintelligitur: at homo est terminus assumptionis & non præintelligitur assumptioni; ergo. Maior patet. Minor probatur: Quia hoc nomen homo significat humanam naturam, prout nata est in supposito esse; sed indiuiduum seu suppositum, in quo assumitur & est humana natura, non est aliud quam persona diuina, quæ est terminus assumptionis; ergo homo est terminus assumptionis & non præintelligitur assumptioni, s. vt terminus à quo.

SECUNDA CONCL. Secundum illos, qui ponunt in Christo duas hypostasies, conuenienter & propriè dici posset, quod filius Dei hominem assumpsisset. Probatur: quia prima opinio, que ponitur in 3. sent. dist. 6. concedit hominem esse assumptum: illa autem opinio ponebat in Christo duas hypostasies.